

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 86/2012-84

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti V. S., nar..., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. D., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 144/2010 a jeho uznesením z 23. júna 2011, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 68/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011, takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva V. S. podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s nedodržaním požiadavky na urýchlené rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z

väzby postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 144/2010 porušené boli.

2. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť V. S. trovy konania v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. D., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2011 doručená sťažnosť V. S., nar..., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. D., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 144/2010 a jeho uznesením z 23. júna 2011, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 68/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a iné, trestné konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 T 144/2010 na podklade obžaloby Krajskej prokuratúry v B. (ďalej len „krajská prokuratúra“) podanej 12. júla 2010. Sťažovateľ je stíhaný väzobne. Do väzby bol vzatý uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 338/09 z 24. marca 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 25/2010 z 1. apríla 2010 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (tzv. úteková väzba).

Dňa 26. mája 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o jeho prepustenie z väzby na slobodu; ako alternatívu ponúkol nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a následne ponúkol písomný sľub ako náhradu za väzbu, ktorý doručil okresnému súdu 14. júna 2011.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní namietaným uznesením č. k. 3 T 144/2010-1252 z 23. júna 2011 rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu tak, že ju zamietol a zároveň neprijal písomný sľub ponúknutý sťažovateľom a ani záruku danú jeho matkou ako dôveryhodnou osobou, ktorú sťažovateľ osobne predložil v písomnej forme na tomto hlavnom pojednávaní. O návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad sťažovateľom okresný súd v uznesení nerozhodol. Vo vzťahu k odôvodneniu uznesenia sťažovateľ poukázal, že okresný súd v odôvodnení nevysvetlil, prečo neprijal záruku danú jeho matkou.

Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 2 Tos 68/2011 z 27. júla 2011 tak, že sťažovateľom napadnuté uznesenie č. k. 3 T 144/2010-1252 z 23. júna 2011 v celom rozsahu zrušil, sťažnosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, písomný sľub daný sťažovateľom neprijal a návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad sťažovateľom zamietol. Krajský súd ako sťažnostný súd doručil uznesenie z 27. júla 2011 okresnému súdu 2. augusta 2011.

Sťažovateľ vo vzťahu k uvedenému uvádza, že „Okresný súd Bratislava III mu nezaslal uznesenie o zamietnutí návrhu na prepustenie z väzby. Zaslal mu iba uznesenie o sťažnosti k námietke zaujatosti. Dňa 23. augusta 2011 sťažovateľ požiadal Okresný súd Bratislava III o doručenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave o jeho väzbe. ... Sťažovateľ napokon dostal kópiu uznesenia krajského súdu v mesiaci september 2011.“

Sťažovateľ za porušenie svojich práv považuje najmä to, že «Krajský súd v Bratislave nesprávne právne posúdil sťažovateľovu námietku o porušení požiadavky neodkladnosti rozhodnutia o jeho návrhu na prepustenie z väzby Okresným súdom Bratislava III.

Krajský súd v Bratislave námietku posúdil ako uplatnenie základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov priznaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo preukazujú formulácie súdu uvedené v odôvodnení. ...

Krajský súd v Bratislave sa v dôsledku nesprávnej právnej kvalifikácie práva, ktoré sťažovateľ uplatnil, vôbec nedostal k tomu, aby sťažovateľov návrh preskúmal z hľadiska z ktorého bol povinný ho preskúmať. ...

V okolnostiach prípadu sťažovateľ podal Okresnému súdu Bratislava III návrh na svoje prepustenie z väzby 26. mája 2011. Okresný súd Bratislava III o návrhu rozhodol 23. júna 2011, ale s takými závažnými chybami, že Krajský súd v Bratislave musel rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III zrušiť v celom rozsahu. O sťažovateľovom návrhu sa tak v okolnostiach prípadu rozhodlo v skutočnosti až 27. júla 2011.

Okresný súd Bratislava III neodoslal rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sťažovateľovi hneď, ako mu bolo doručené. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave o sťažovateľovom návrhu sa k sťažovateľovi dostalo až v septembri 2011.

Všetky tieto okolnosti majú za následok, že sťažovateľovo právo na „prednostné a urýchlené vybavenie“, v ktorom je implikované aj právo dozvedieť sa, že súd o uplatnenom práve rozhodol a ako o ňom rozhodol, bolo porušené postupom Krajského súdu v Bratislave v súčinnosti s Okresným súdom Bratislava III. ...

V okolnostiach sťažovateľovho prípadu súd prvej inštancie, ani súd druhej inštancie sa nezaoberal všetkými návrhmi na nahradenie väzby zárukou, sľubom alebo dohľadom. Okresný súd Bratislava III zamietol návrh na prepustenie sťažovateľa z väzby bez rozhodnutia o návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský súd v Bratislave zamietol návrh bez rozhodnutia o prevzatí záruky za ďalšie správanie obvineného dôveryhodnou osobou podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, lebo rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III o tomto návrhu v nesúlade so skutkovým stavom označil za výrok, ktorý sa do uznesenia Okresného súdu Bratislava III dostal pravdepodobne omylom.».

Sťažovateľ ďalej namieta, že okresný súd a krajský súd neposkytli ochranu jeho základným právam, keď pri rozhodovaní o väzbe a jej ďalšom trvaní položili neprimerane vysoký dôraz na verejný záujem na vyšetrení trestného činu a potrestaní páchatel'a na úkor neakceptovania okolností svedčiacich proti väzbe na strane sťažovateľ'a. V tejto súvislosti poukázal na nesprávne hodnotenie tých okolností, ktorými konajúce súdy odôvodnili trvanie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

„1. Základné právo priznané sťažovateľovi čl. 17 ods. 5 v spojení s čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské právo priznané podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 2 Tos 68/2011 a postupom Okresného súdu Bratislava III vo veci sp. zn. 3T/144/2010-1252 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. júla 2011, sp. zn. 2 Tos 68/2011 zrušuje a Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby V. S. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva primerané finančné zadosťučinenie 700,- euro. Krajský súd v Bratislave je povinný vyplatiť jednu polovicu tohto zadosťučinenia vo výške 350,- euro. Okresný súd Bratislava III je povinný vyplatiť druhú polovicu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 350,- euro. Krajský súd v Bratislave aj Okresný súd Bratislava III je povinný vyplatiť svoj diel primeraného finančného zadosťučinenia do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet sťažovateľ'a.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314 euro a 20 centov, ktorú je Krajský súd povinný vyplatiť advokátovi JUDr. J. D., do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky na jeho účet.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 86/2012-38 z 24. februára 2012 ju prijal na ďalšie konanie. Následne ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu a predsedníčku krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a aby sa vyjadrili k prijatej sťažnosti.

Za okresný súd sa k sťažnosti vyjadril jeho podpredseda prípisom č. Spr 3207/2012 zo 16. marca 2012, v ktorom uviedol, že okresný súd zotrváva na svojom stanovisku, ktoré je uvedené v prípise č. Spr 2085/2011 z 24. januára 2012, a sťažnosť sťažovateľa považuje za nedôvodnú. V tomto prípise okresný súd odkazuje na pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom sa uvádza:

„- dňa 03. 03. 2011 bola doručená žiadosť Okresnému súdu obžalovaného S. o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola dňa 04. 03. 2011 zaslaná na vyjadrenie Krajskej prokuratúre a zároveň bolo vo veci vytýčený termín verejného zasadnutia na deň 24. 03. 2011.

- Na termíne verejného zasadnutia obžalovaný súdu doručil písomnú záruku matky. O tejto žiadosti spolu so zárukou súd rozhodol na verejnom zasadnutí s tým, že zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu, písomný sľub daný obžalovaným ako aj záruku danú matkou obžalovaného neprijal. Písomná záruka matky sa nachádza na č. l. 1101.

- Toto rozhodnutie bolo obžalovanému doručené dňa 30. 03. 2011.

- Dňa 04. 04. 2011 bol odôvodnenie sťažnosti doručené KP na vyjadrenie.

- Dňa 08. 04. 2011 bol spis doručený na KS Bratislava kde o sťažnosti obžalovaného bolo rozhodnuté dňa 26. 4. 2011, toto rozhodnutie si obžalovaný S. prevzal 12. 05. 2011.

- Dňa 26. 5. 2011 si obžalovaný opätovne podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v tom čase sa spis nachádzal u predsedu súdu z dôvodov vybavenia sťažnosti obžalovaným, spis mi bol predložený 15. 6. 2011 kedy bol vo veci vytýčený aj termín na rozhodovanie o väzbe.

- Dňa 14. 6. 2011 bol súdu doručený i písomný sľub obžalovaného.

- Dňa 23. 6. 2011 bolo uznesením rozhodnuté o zamietnutí žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu a o neprijatí písomného sľubu daného obžalovaným

v tomto prípade nebola súdu doručená žiadosť matky o ponúknutie záruky a ani sa k nej obžalovaný nevyjadroval a ani ju nežiadal.

- Dňa 27. 6. 2011 bolo rozhodnutie vyhotovené s tým, že vo výroku písomne vyhotoveného rozhodnutia bolo omylom uvedené, že neprijíma záruku danú matkou. To vyplýva i z vyhláseného uznesenia na HP dňa 23. 6. 2011.

- Toto rozhodnutie obžalovaný prevzal dňa 8. 7. 2011 o čom svedčí i doručka na č. l. 1251

- Deň pred doručením tohto rozhodnutia obžalovaný súd písomne žiadal o doručenie rozhodnutia, ktoré mu bolo napriek tomu, že mu bolo doručené už dňa 8. 7. 2011 opätovne doručované dňa 13. 7. 2011.

- Dňa 19. 7. 2011 bol spis predložený na rozhodnutie Krajskému súdu, ktorý vo veci rozhodol dňa 27. 7. 2011.“

Za krajský súd sa k sťažnosti vyjadril jeho podpredseda prípisom č. Spr 3219/12 z 29. marca 2012, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Pokiaľ ide o obžalovaným namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Krajský súd v Bratislave podal v súvislosti s ústavnou sťažnosťou v tejto veci vyjadrenie zo dňa 27. 12. 2011, kde je podrobne uvedená časová postupnosť jednotlivých úkonov, ktoré boli v súvislosti s rozhodovaním vo veci tunajším súdom vykonané. Preto nepovažuje Krajský súd v Bratislave za potrebné, opätovne uvádzať všetky dátumy, iba zdôrazňuje, že odvolací súd rozhodol o opravnom prostriedku obžalovaného šiesty pracovný deň od predloženia spisu na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného.

Ako to vyplýva zo spisového materiálu, vypracované rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 02. 08. 2011 spolu s kompletným spisovým materiálom, nakoľko bol vo veci určený termín hlavného prerokovania na deň 09. 08. 2011.

Zo spisového materiálu sp. zn. 3T 144/2010 (č. l. 1316) je možné zistiť, že obžalovaný prevzal uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Tos 68/2011, dňa 05. 08. 2011 tak, ako to vyplýva z pripojenej doručky. Nie je teda pravdivý údaj, ktorý

obžalovaný uvádza v podanej sťažnosti, že uznesenie prevzal po urgencii až v mesiaci september 2011.

Takisto nie je možné akceptovať ďalší údaj, o ktorý obžalovaný opiera odôvodnenie svojej sťažnosti a týka sa záruky ponúknutej dôveryhodnou osobou v zmysle § 80 ods. 1 písm. a/ Tr. por.. Uvedenú záruku mala ponúknuť matka obžalovaného V. S. a obžalovaný ju mal osobne predložiť okresnému súdu na hlavnom prerokovaní, konanom dňa 23. 06. 2011. Opätovným preskúmaním obsahu spisového materiálu bolo zistené, že takéto podanie sa v spise nenachádza. Ani zo znenia zápisnice o hlavnom prerokovaní, kde bolo obžalovanému umožnené, aby sa vyjadril k písomne podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, sa ponúknutá záruka matky obžalovaného, vôbec nespomína.

Vzhľadom k tomu, že obžalovaným bola podaná iba žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, súčasťou ktorej bol písomný sľub obžalovaného a návrh na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka, zaoberal sa Krajský súd v Bratislave pri svojom rozhodovaní, iba týmito podaniami.

Pre úplnosť Krajský súd v Bratislave uvádza, že matka obžalovaného V. S. o otec obžalovaného V. S., ponúkli záruku na nahradenie väzby obžalovaného (č. l. 1101-1102), ktorá bola predložená súdu prvého stupňa bez uvedenia dátumu spísania tohto podania a bolo o nej súdom prvého stupňa rozhodnuté dňa 24. 03. 2011. O sťažnosti obžalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave dňa 26. 04. 2011.

Odkazujúc aj na predchádzajúce vyjadrenie tunajšieho súdu, s prihliadnutím na vyššie uvedené argumenty, ktoré sú obsahom tohto vyjadrenia, považuje predsedníčka senátu „2Tos“ z vecnej stránky sťažnosť obžalovaného V. S. za neopodstatnenú.

S uvedeným vyjadrením predsedníčky senátu „2Tos“ Krajského súdu v Bratislave, sa v celom rozsahu stotožňujem.»

V predchádzajúcom vyjadrení z 27. decembra 2011, na ktoré odkázal podpredseda krajského súdu (č. Spr. 3663/11), krajský súd uviedol:

«Predkladacia správa v súvislosti so sťažnosťou obžalovaného, bola Krajskému súdu v Bratislave doručená dňa 19. 07. 2011; odvolací súd určil termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného na deň 27. 07. 2011.

Na tomto neverejnom zasadnutí, Krajský súd v Bratislave dňa 27. 07. 2011 pod sp. zn. 2Tos 68/2011, podľa ustanovenia § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por., zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vo veci následne sám rozhodol. ...

Predmetné uznesenie bolo vypracované JUDr. D. M., členkou senátu a predložené na opis dňa 01. 08. 2011 po jeho podpísaní predsedníčkou senátu „2Tos“.

Asistentka senátu predložené uznesenie opísala a vypravila 02. 08. 2011.

Okresnému súdu Bratislava III bolo uvedené uznesenie podľa odtlačku prijímacej pečiatky, doručené dňa 02. 08. 2011 a následne súd prvého stupňa, toto uznesenie doručoval zúčastneným stranám.

Krajská prokuratúra B. uznesenie prevzala dňa 03. 08. 2011, JUDr. A. L., advokát obžalovaného, prevzal uznesenie súdu dňa 08. 08. 2011 a obžalovaný V. S., prevzal uznesenie sťažnostného súdu dňa 05. 08. 2011.

Členovia senátu „2Tos“ sa do rozhodnutia vo veci samej, oboznámili so spisovým materiálom, ktorý mal v čase jeho rozhodovania 1307 strán, oboznámili sa aj s doplnenými žiadosťami obžalovaného, ktoré boli adresované priamo Krajskému súdu v Bratislave.»

Ústavný súd zaslal vyjadrenie okresného súdu a krajského súdu na zaujatie stanoviska právneho zástupcovi sťažovateľa a na vyjadrenie, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku z 21. mája 2012 okrem iného uviedol:

«Pre konanie o sťažnosti IV. ÚS 86/2012..., nie je relevantné, ako súdy ex post vysvetlia a odôvodnia svoje rozhodnutia vo vyjadreniach podaných Ústavnému súdu SR, ak ide o vysvetlenia a odôvodnenia, ktoré nie sú výslovne uvedené v rozhodnutiach k otázke, ktorá je predmetom konania. V okolnostiach prípadu Okresný súd Bratislava III aj Krajský súd v Bratislave použili práve túto taktiku, keď vylučujú svoju zodpovednosť za porušenie osobnej slobody sťažovateľa následnými vysvetleniami, aké neobsahujú ich rozhodnutia.

Sťažovateľ ďalej poznamenáva, že časť vysvetlení poskytnutých obomi súdmi sa zakladá na účelovej redukcii skutkového stavu, a že iná časť ich vysvetlení je nezlučiteľná so skutočnosťou. Ako príklad z vyjadrenia Okresného súdu Bratislava III sťažovateľ uvádza tvrdenie súdu, že rozhodnutie z 23. júna 2011 doručil sťažovateľovi včas: „Toto rozhodnutie obžalovaný prevzal dňa 8. 7. 2011 o čom svedčí i doručenka na č. l. 1251.“...

Zo skutkového hľadiska podstatné je, že súd v zásielke, ku ktorej má doručenkú o prevzatí sťažovateľom dňa 8. 7. 2011, doručil sťažovateľovi rozhodnutie o námietke zaujatosti, a nie rozhodnutie o návrhu na prepustenie z väzby. ...

Okresný súd Bratislava III, aj Krajský súd v Bratislave vo svojich vyjadreniach argumentujú v prospech trvania obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa verejným záujmom. Verejný záujem vymedzili zužujúco, lebo ho stotožnili so záujmom odhaliť páchatel'a trestného činu a potrestať ho za spáchanie trestného činu. ...

Všeobecné súdy v sťažovateľovom prípade spravodlivú rovnováhu medzi právne relevantnými záujmami nehľadali. ...

V okolnostiach prípadu súd prvého stupňa posúdil zákonom ustanovené podmienky účelovo, tak, aby „mu vyšlo“, že sťažovateľa treba držať vo väzbe (nemožno ho prepustiť z väzby). Súd druhého stupňa preskúmal postup a rozhodnutie súdu prvého stupňa o návrhu na prepustenie z väzby účelovo, aj keď účelovosť postupu súdu druhého stupňa bola iná - jej podstatou bol zámer prehliadnuť, či dokonca zastrieť, niektoré (pre ochranu sťažovateľovej osobnej slobody podstatné) nedostatky v činnosti súdu prvého stupňa. Summa summarum, súdy ponechali sťažovateľa vo väzbe na základe formálneho, zdanlivého posúdenia zákonom ustanovených podmienok bez toho, aby nestranne preskúmali a objektívne vyhodnotili všetky relevantné skutkové a právne okolnosti pre obmedzenie sťažovateľovej osobnej slobody, hoci práve taký postup súdu je súčasťou záruk osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy SR (m. m. III. ÚS 79/02). ...

Vo vyjadreniach k námietke, že orgány súdnej moci vo fáze trvania väzby (držania vo väzbe) neskúmali všetky sťažovateľom uplatnené dôvody pre nahradenie väzby podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku, súd prvého stupňa, ani súd druhého stupňa vo svojich vyjadreniach nepoprel, že sťažovateľom namietnutý postup súdov by bol protiprávny pre nesúlads s Ústavou Slovenskej republiky, ak by sa skutočne stal, avšak každý z nich predstiera, že k porušeniu ústavy vôbec nedošlo, lebo sťažovateľom označený skutok sa nestal. Za tým účelom oba orgány súdnej moci sklzli k manipulácii so skutkovým stavom, k jeho účelovému pozmeňovaniu a prekrúcaniu. ...

Podľa pokračovania vysvetlenia súdu prvého stupňa nevedí, že návrh, ktorý podľa svojho tvrdenia nedostal, zamietol vo výroku svojho rozhodnutia, lebo táto časť sa do výroku jeho rozhodnutia dostala omylom. ...

Sťažovateľ v nadväznosti na tento právny názor ústavného súdu (I. ÚS 76/2011, pozn.) dopĺňa svoju sťažnosť o požiadavku, aby Ústavný súd SR v konaní o jeho sťažnosti v bode 1 nálezu vyslovil, že „základné právo na priznané sťažovateľovi článkom 17 odsek 5 v spojení s článkom 17 odsek 1 a 2, článkom 1 odsek 1 a článkom 2 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky... porušené bolo.“ ...

„Neexistencia dôkazu nie je dôkazom neexistencie“ je téza, ktorá je relevantná aj v okolnostiach prípadu. Sama okolnosť, že návrh na nahradenie väzby zárukou sťažovateľovej matky nie je zaradený v spise Okresného súdu Bratislava III nepreukazuje, že taký návrh nikdy neexistoval, ani že ho sťažovateľ nepredložil okresnému súdu. Neexistencia návrhu v spise môže s rovnakou štatistickou pravdepodobnosťou 50 : 50 preukazovať, že Okresný súd Bratislava III nevedol spis tak, ako mal. Prípadne, že návrh stratil Krajský súd v Bratislave, keď sa vecou začal zaoberať po doručení sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III.

Sťažovateľ predložil ústavnému súdu ako dôkaz č. 1 doklad nazvaný „Nahradenie väzby zárukou“. Doklad bol spísaný dňa 9. 06. 2011 na Mestskom úrade v T. Doklad má povahu verejnej listiny. Dokiaľ sa nepreukáže, že ide o falšovaný doklad, musí platiť, že ide o doklad spôsobilý vyvolať právny účinok. Dôkazné bremeno o falšovaní dôkazu č. 1 zaťažuje orgán verejnej moci popierajúci právnu relevanciu tohto dôkazu. ...

Sťažovateľ v skutočnosti uviedol, že Okresný súd Bratislava III porušil jeho základné právo okrem iného tak, že neuviedol dôvody, ktoré viedli súd k neprijatiu záruky danej V. S. úkonom, ktorý urobila 9. júna 2011 pred Mestským úradom v T. Okresný súd Bratislava III túto okolnosť celkom poprel aplikáciou tézy „skutok sa nestal“, podľa ktorej súd nič nevie o tom, že V. S. spísala návrh na nahradenie väzby zárukou v čase relevantnom pre jeho rozhodnutie 23. júna 2011. ...

V záujme nastolenia právnej istoty sa úpravou § 174 ods. 1 Trestného poriadku vytvára právny základ pre odstránenie chýb vo vyhotovení rozsudku vždy, keď sa vo vyhotovení rozsudku vyskytne relevantná chyba.

V okolnostiach prípadu predseda senátu Okresného súdu Bratislava III neopravil výrok svojho rozhodnutia, ktoré vo vyjadrení pre ústavný súd označil za omyl, lebo skutkový stav nedal príčinu na uplatnenie práva predsedu senátu podľa § 174 ods. 1 v spojení s § 180 Trestného poriadku. ... Až dodatočne, v odvolacom konaní Krajský súd v Bratislave

„objavil“, že Okresný súd Bratislava III návrh na záruku dôveryhodnej osoby odmietol omylom. K „objavu“ sa Krajský súd Bratislava dostal nedostatočnou preskúmavacou činnosťou. ...

Tvrdenie súdu v prezentovanej podobe o omyle v písomnom vyhotovení výroku je subjektívnym prejavom, ktorého obsah vyvracajú objektívne okolnosti:

a) znenie výroku rozhodnutia,

b) kópia záruky matky sťažovateľa s overeným podpisom (dôkaz č. 1 pripojený k sťažnosti)

c) neopravenie rozhodnutia predsedom senátu.

Sťažovateľ zároveň pripomína, že sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy SR nepodal iba z dôvodu, že okresný súd sa nevysporiadal so zárukou danou jeho matkou, ale že sťažnosť podal aj z druhého právneho dôvodu, a to z dôvodu, že Okresný súd Bratislava III vo výroku, ani v odôvodnení rozhodnutia sa vôbec nezaoberal sťažovateľovým alternatívnym návrhom na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd Bratislava III nenašiel ďalší pravdepodobne vyznievajúci omyl pre vysvetlenie tejto nedbanlivosti, a tak sa k námietke porušenia § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku radšej vôbec nevyjadril.

Na rozdiel od Okresného súdu Bratislava III, ktorý o návrhoch na ochranu sťažovateľovej osobnej slobody vôbec nerozhodol, porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 5 v spojení s čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy SR Krajským súdom Bratislava sťažovateľ namieta v dôsledku toho, ako krajský súd rozhodol, aký postup v sťažovateľovej veci uplatnil. ... K tomu treba dodať, že aj Krajský súd Bratislava nekonal o všetkých zákonom ustanovených dôvodoch pre prepustenie z väzby, lebo ako už sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti (s. 5), Krajský súd v Bratislave sa vo výroku rozhodnutia nedotkol záruky sťažovateľovej matky V. S. ...».

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa pomalým postupom v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu právny zástupca uviedol:

«Podstatné na tejto námietke sťažovateľa bolo, že Okresný súd Bratislava III spotreboval neprimerane veľa času na Trestným poriadkom, resp. čl. 5 ods. 4 Európskeho

dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd predpísané prednostné a urýchlené rozhodnutie o jeho návrhu na prepustenie z väzby. ...

Sťažovateľ podal Okresnému súdu Bratislava III návrh na svoje prepustenie z väzby 26. mája 2011. Okresný súd Bratislava III o návrhu rozhodol 23. júna 2011, teda zdanlivo v lehote, ktorej nemožno vyčítať nedodržanie sťažovateľovho práva na urýchlené rozhodnutie. Ide však o zdanlivé rešpektovanie sťažovateľovho práva, lebo súd prvého stupňa o návrhu rozhodol so závažnými právnymi chybami. To malo za následok, že Krajský súd v Bratislave musel rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III zrušiť v celom rozsahu. O sťažovateľovom návrhu na prepustenie z väzby sa tak v okolnostiach prípadu rozhodlo v skutočnosti až 27. júla 2011, 62 dní od podania návrhu. Dobu 62 dní už sotva možno kvalifikovať ako splnenie požiadavky urýchleného rozhodnutia.

Súd, ktorý rozhoduje o návrhu na ochranu osobnej slobody prepustením z väzby, musí konať s osobitnou starostlivosťou. Túto požiadavku nespĺní súd, ktorý rozhodne v krátkej lehote, ale „narýchlo“, s chybami, ktoré majú za následok, že jeho rozhodnutie treba zrušiť v konaní pred súdom vyššej inštancie. Okresný súd Bratislava III o sťažovateľovom návrhu rozhodol „narýchlo“, takže v konaní o sťažovateľovom návrhu musel odvolací súd zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Okresný súd Bratislava III uplatnil postup, ktorým poškodil sťažovateľovo právo na urýchlené vybavenie jeho návrhu. ...

Krajský súd v Bratislave sťažovateľovu námietku porušenia svojho práva na „urýchlené rozhodnutie“ o návrhu na prepustenie z väzby vybavil povrchne, s využitím nesprávnej právnej kvalifikácie. ...

Krajský súd porušil sťažovateľovo právo na urýchlené rozhodnutie už tým, že toto právo zamenil za základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a ochranu ľudského práva podľa čl. 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd celkom opomenul. Krajský súd zároveň poskytol sťažovateľovej osobnej slobode iba zdanlivú ochranu, keď formálne preskúmal postup súdu prvého stupňa, zanedbal preskúmanie okolností prípadu a proklamoval, že okresný súd postupoval správne, lebo „plynulo“ postupoval medzi jednotlivými pojednávaniami. ...»

V závere stanoviska právny zástupca uviedol:

«V okolnostiach prípadu všeobecnej súdy popreli, že sťažovateľ predložil Okresnému súdu Bratislava III na ústnom pojednávaní konanom 23. júna 2011 písomný návrh sťažovateľovej matky na nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Sťažovateľ svoje tvrdenie preukázal ústavnému súdu dôkazom č. 1 a návrhom na vykonanie dôkazu č. 2 svedeckou výpoveďou svojho advokáta v trestnom konaní, ktorým sťažovateľ zamýšľa preukázať, že Okresný súd Bratislava III na ústnom pojednávaní skutočne prevzal písomnú záruku V. S. Sťažovateľ sa nevzdáva tohto návrhu na vykonanie dôkazu. Za predpokladu, že právne relevantné pre rozhodnutie ústavného súdu sa stane, či „sa skutok stal“, teda, či sťažovateľ naozaj predložil Okresnému súdu Bratislava III písomnú záruku V. S., potom sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vykonal ním navrhnutý dôkaz č. 2 mimo ústneho pojednávania.»

Právny zástupca sťažovateľa v doplnení vyjadrenia z 24. mája 2012 uviedol:

„V okolnostiach prípadu všeobecnej súdy oboch inštancií poškodili sťažovateľa, neposkytli náležitú ochranu jeho osobnej slobode tým, že sa uspokojili so svojou predstavou o verejnom záujme na obmedzení osobnej slobody sťažovateľa bez toho, aby sa zaoberali otázkou, či v okolnostiach prípadu existuje dôvod pre ďalšie držanie sťažovateľa vo väzbe.“

V doplnení vyjadrenia z 1. júna 2012 právny zástupca sťažovateľa uviedol osobné údaje svedka, ktorého navrhuje vypočuť v konaní pred ústavným súdom, a doplnil bod 4 navrhovaného výroku rozhodnutia ústavného súdu pre prípad, ak by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa iba postupom okresného súdu. V tom prípade navrhol, aby ústavný súd uložil uhradiť trovy konania okresnému súdu.

Právny zástupca sťažovateľa a zástupcovia okresného súdu a krajského súdu ústavnému súdu vo svojich podaniach oznámili, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 3 T 144/2010, ktorý si ústavný súd vyžiadal od okresného súdu, vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

Dňa 26. mája 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, v ktorej navrhol, aby bola jeho väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Dňa 14. júna 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú podal prostredníctvom svojho obhajcu a žiadal, aby okresný súd prijal jeho písomný sľub, ktorý je prílohou tejto žiadosti, a prepustil ho z väzby na slobodu.

Dňa 15. júna 2011 bola okresnému súdu doručená námietka zaujatosti, ktorú podal sťažovateľ proti všetkým členom senátu konajúcemu v jeho veci.

Dňa 23. júna 2011 sa konalo hlavné pojednávanie, na ktorom okresný súd rozhodol, že senát nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť. K žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ uviedol, že v jeho prípade neexistujú žiadne dôvody väzby, a odkázal na svoje písomné podanie. Okresný súd vyhlásil uznesenie, ktorým rozhodol, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietá a podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku písomný sľub daný sťažovateľom neprijíma. Sťažovateľ podal aj proti tomuto uzneseniu sťažnosť.

Dňa 27. júna 2011 dala predsedníčka senátu pokyn na vyhotovenie odpisu uznesenia. Písomné vyhotovenie uznesenia č. k. 3 T/144/2010-1252 kancelária expedovala sťažovateľovi 6. júla 2011 a doručené mu bolo 8. júla 2011, obhajcovi sťažovateľa JUDr. P. K. 12. júla 2011. V písomnom vyhotovení uznesenia okresný súd vo výroku okrem rozhodnutia podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku uviedol, že „*Podľa § 80 odsek 1 písmeno a) písmeno b) Trestného poriadku súd písomný sľub daný obžalovaným V. S. ako aj záruku danú matkou obžalovaného V. S. neprijíma*“. Dňa 8. júla 2011 bolo sťažovateľovi a 12. júla 2011 jeho obhajcovi doručené aj uznesenie č. k. 3T/144/2010-1244 podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Dňa 11. júla 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Námietka proti obsahu zápisnice*“, v ktorom sťažovateľ uviedol, že okresný súd mu na hlavnom pojednávaní len oznámil, že jeho „*žiadosť zamietajú, ako aj písomný sľub*“, ale k jeho vyjadreniu nezaujal žiadne stanovisko.

Dňa 12. júla 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa z 8. júla 2011, ktorým doplnil odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu o väzbe z 23. júna 2011. Sťažovateľ v ňom uviedol (č. l. 1285): „*Súdu som zaslal svoju žiadosť v dostatočnom predstihu, aby ma mohol oboznámiť s termínom pojednávania o väzbe. Neučinil tak. Z uvedeného dôvodu som sa na pojednávanie nemohol adekvátne pripraviť ani navrhnúť súdu návrh na dokazovanie v merite veci. Nemohli byť z rovnakého dôvodu prítomné osoby, ktoré mohli súdu ponúknuť nahradenie väzby zárukou (§ 80/1a T.P.)...*“

Prípisom z 12. júla 2011 okresný súd zaslal odôvodnenie sťažnosti na vyjadrenie krajskej prokuratúry.

Dňa 13. júla 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa z 11. júla 2011, ktorým doplnil svoju sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe. Sťažovateľ v ňom uviedol (č. l. 1291 - 2): „Už v úvode doručeného odôvodnenia je zjavný rozpor so zápisnicou o pojednávaní. Na pojednávaní (o čom svedčí zápisnica) súd zamietol žiadosť o prepustenie a neprijal môj písomný sľub. V odôvodnení neprijal záruku danú mojou matkou (V. S.) a zamietol žiadosť ako aj neprijal písomný sľub.

Bez ohľadu na to, ako k danej situácii došlo, uvedené potvrdzuje moju prvú sťažnosť. Pýtam sa preto na základe čoho mám mať istotu, že súd postupoval tak ako mu ukladá zákon. ...“

Prípisom z 13. júla 2011 okresný súd zaslal doplnenie sťažnosti na vyjadrenie krajskej prokuratúry.

Dňa 14. júla 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým odôvodnil sťažnosť proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti z 23. júna 2011.

Prípisom z 15. júla 2011 okresný súd zaslal doplnenie sťažnosti na vyjadrenie krajskej prokuratúry.

Dňa 19. júla 2011 okresný súd predložil krajskému súdu na rozhodnutie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe a proti uzneseniu o námietke zaujatosti. V predkladacej správe upozornil, že vo veci je nariadený termín hlavného pojednávania na 9. august 2011.

Dňa 27. júla 2011 krajský súd rozhodol na neverejnom zasadnutí o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o námietke zaujatosti tak, že uznesením sp. zn. 2 Tos 67/2011 sťažnosť zamietol. O sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 2 Tos 68/2011 tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub daný sťažovateľom a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku návrh sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamietol.

Spis s rozhodnutiami krajského súdu bol okresnému súdu doručený 2. augusta 2011.

Uznesenie krajského súdu doručoval sťažovateľovi okresný súd, podľa pripojenej doručenky sťažovateľ 5. augusta 2011 prevzal zásielku okresného súdu označenú ako „3T/144/2010 2x uznes. KS T: 9/8“. Zásielku s rovnakým označením prevzal 8. augusta 2011 obhajca sťažovateľa a 3. augusta 2011 krajská prokuratúra.

Dňa 9. augusta 2011 v čase od 7.50 h do 9.00 h sťažovateľ študoval spis na okresnom súde.

Dňa 9. augusta 2011 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Sťažovateľ nenamietal nedoručenie uznesenia krajského súdu o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe.

Dňa 25. augusta 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa z 22. augusta 2011, v ktorom uviedol, že 5. augusta 2011 mu bolo doručené rozhodnutie o sťažnosti proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti a 9. augusta 2011 mu nebolo krátkou cestou doručené rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, a preto žiadal, aby mu okresný súd toto rozhodnutie urýchlene zaslal.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Vo vzťahu k označeným článkom ústavy a dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že v označených ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu sú obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby

a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj o práve nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05), pričom prepustenie z väzby na slobodu môže byť v zákonom ustanovených prípadoch podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, IV. ÚS 181/07). Z už vyslovených právnych názorov ústavného súdu možno vyvodit', že z hľadiska rozsahu práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ústavy a práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru neexistujú medzi týmito právami zásadné rozdiely, keďže čl. 17 ústavy zahŕňa aj práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 181/07). Ústavný súd preto v predmetnej veci posudzoval možnosť prípadného porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým postupom a uznesením okresného súdu a krajského súdu spoločne, pričom zohľadňoval judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k druhej vete čl. 5 ods. 3 a k čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd považoval za potrebné vyjadriť sa najskôr k návrhu sťažovateľa v stanovisku z 21. mája 2012, aby ústavný súd posudzoval namietané porušenie jeho základných práv aj v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že čl. 2 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, resp. všeobecného interpretačného pravidla, ktoré sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z ústavy a dohovoru, možno v tomto konaní uvažovať o porušení čl. 2 ods. 2 ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z jej obsahu, vyjadrení účastníkov konania, príslušnej spisovej dokumentácie okresného súdu a krajského súdu, dotknutých právnych noriem a svojej ustálenej judikatúry použiteľnej v predmetnej veci.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 144/2010 a jeho uznesením z 23. júna 2011 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 68/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru z týchto dôvodov:

1. okresný súd nepostupoval v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby v súlade s požiadavkou jej urýchleného prerokovania a rozhodnutia a krajský súd nesprávne právne posúdil sťažovateľovu námietku o porušení neodkladnosti rozhodnutia ako námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru,

2. nebolo rozhodnuté o všetkých alternatívnych návrhoch na nahradenie väzby sťažovateľa, okresný súd nerozhodol o návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a krajský súd nerozhodol o návrhu na nahradenie väzby zárukou matky sťažovateľa,

3. okresný súd a krajský súd neskúmali dôsledne dôvody väzby sťažovateľa.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v súvislosti s nedodržaním požiadavky urýchleného prerokovania a rozhodnutia o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu

Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatoval, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 345/06).

Z prehľadu konania okresného súdu vyplýva, že o žiadosti sťažovateľa doručenej 26. mája 2011 a doplnenej 14. júna 2011 okresný súd rozhodol 23. júna 2011, v tento deň bolo uznesenie vyhlásené a sťažovateľ podal proti nemu sťažnosť, t. j. samotné rozhodovanie o žiadosti trvalo 28 dní.

Rozhodnutie bolo písomne vyhotovené 27. júna 2011 a sťažovateľovi doručené 8. júla 2011 (hoci právny zástupca v stanovisku z 21. mája 2012 tvrdí, že v tento deň bolo sťažovateľovi doručené iné rozhodnutie, v spise okresného súdu sa nachádzajú dve samostatné doručanky - k uzneseniu č. k. 3 T/144/2010-1244 a k uzneseniu č. k. 3 T/144/2010-1252). Okresný súd tak potreboval na vyhotovenie a doručenie uznesenia ďalších 15 dní.

Po doplnení odôvodnenia sťažnosti podaním doručeným 12. júla 2011 a 13. júla 2011, ako aj sťažnosti proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti okresný súd predložil obidve sťažnosti na rozhodnutie krajskému súdu 19. júla 2011.

Krajský súd rozhodol o sťažnosti 27. júla 2011 na neverejnom zasadnutí a spis vrátil okresnému súdu 2. augusta 2011. Uznesenie krajského súdu doručil okresný súd sťažovateľovi 5. augusta 2011, t. j. na tretí deň. Hoci sťažovateľ spochybňuje doručenie tohto uznesenia v zásielke, ktorú prevzal 5. augusta 2011, tvrdiac, že v zásielke bolo len uznesenie krajského súdu o sťažnosti proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti, svoje tvrdenie nepreukázal žiadnym dôkazom. Za takýto dôkaz nemožno považovať kópiu podacieho lístku k zásielke, ktorou sťažovateľ odoslal okresnému súdu svoju žiadosť o doručenie tohto rozhodnutia z 22. augusta 2011, keďže tento svedčí len o podaní uvedenej žiadosti, nie však o jej opodstatnenosti.

Ústavný súd sa musel vysporiadať so situáciou, že proti sebe stoja odlišné tvrdenia: na jednej strane sťažovateľa a na druhej strane okresného súdu, pričom proti tvrdeniu sťažovateľa svedčí dôkaz o doručení zásielky označenej ako „3T/144/2010 2x uznes. KS T: 9/8“ pripojenej k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tos 68/2011 z 27. júla 2011. Sťažovateľ 9. augusta 2011 študoval spis, ktorého súčasťou bolo aj označené uznesenie krajského súdu, a 9. augusta 2011 sa zúčastnil na hlavnom pojednávaní, na ktorom však doručenie uznesenia krajského súdu nežiadal, resp. nenamietal jeho nedoručenie, a o jeho doručenie žiadal až s odstupom 13 dní. Zvážiac všetky uvedené skutočnosti, ústavný súd nepovažuje tvrdenie sťažovateľa za dostatočne presvedčivé a preukázané, a preto pri posudzovaní sťažnosti

v tejto časti vychádzal z obsahu doručky pripojenej k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tos 68/2011 z 27. júla 2011, a teda z toho, že predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 5. augusta 2011.

Z uvedených skutočností vyplýva, že pri striktne aritmetickom posudzovaní dĺžky konania jeho celková dĺžka pričítateľná okresnému súdu presahuje obdobie jedného mesiaca, a tým aj hranicu ústavnej akceptovateľnosti. Z posúdenia jednotlivých úkonov pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa v kontexte daného trestného konania však vyplýva, že žiadosť bola doručená 26. mája 2011, a preto sa javí z hľadiska procesnej ekonómie a zachovania práva na ústne vypočutie ako prijateľné, že rozhodovanie o žiadosti si okresný súd vyhradil na hlavné pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 23. jún 2011. Ústavný súd preto považuje postup okresného súdu do rozhodnutia o žiadosti za súladný so zárukami vyplývajúcimi z čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Pochybnosti môže vyvolávať obdobie od vyhlásenia uznesenia do jeho doručenia sťažovateľovi, na ktoré potreboval okresný súd 15 dní, resp. 13 dní do odoslania uznesenia (6. júla 2011). Následné úkony v súvislosti s predložením veci krajskému súdu po doručení odôvodnenia sťažnosti, ako aj v súvislosti s doručovaním právoplatného rozhodnutia krajského súdu okresný súd vykonal urýchlene a bez prieťahov.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že v období od vyhotovenia uznesenia o väzbe do jeho doručenia sťažovateľovi okresný súd vyhotovoval súčasne aj rozhodnutie o námietke zaujatosti; túto skutočnosť však ústavný súd nepovažoval za dôvod, ktorý by ospravedlňoval zistený prieťah. Konanie o žiadosti sťažovateľa trvalo od jej doručenia okresnému súdu do doručenia právoplatného rozhodnutia krajského súdu o nej sťažovateľovi desať týždňov, z toho šesť týždňov uplynulo len do doručenia rozhodnutia okresného súdu sťažovateľovi.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že okresný súd nepostupoval v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby v súlade s požiadavkou jej urýchleného prerokovania a rozhodnutia, a preto svojím postupom pri rozhodovaní o tejto žiadosti porušil základné

práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti namieta aj porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel, pretože v označenom článku sú obsiahnuté iné záruky vzťahujúce sa na väzbu. Právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby je súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (napr. IV. ÚS 383/08), uvádza, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tento článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd nepovažoval za potrebné vysloviť porušenie tohto článku ústavy vo výrokovej časti nálezu. Vzhľadom na to ani v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku nálezu).

Vo vzťahu k postupu krajského súdu sťažovateľ nenamieta rýchlosť konania, ale spôsob, akým sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so sťažovateľom namietanou nedostatočnou rýchlosťou postupu okresného súdu v konaní o jeho žiadosti. Sťažovateľ v sťažnosti ústavnému súdu namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil túto časť jeho sťažnosti ako námietku porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, v nadväznosti na čo krajský súd neskúmal postup okresného súdu z hľadiska rýchlosti konania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ale skúmal plynulosť postupu okresného súdu vo veci samej.

Ústavný súd nemá žiadne pochybnosti o postupe krajského súdu v súvislosti s tými námietkami, ktorými sťažovateľ odôvodnil túto časť sťažnosti. Predovšetkým je potrebné uviesť, že posudzovanie prieťahov v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby patrí do právomoci ústavného súdu, o čom svedčí aj toto

konanie. Krajský súd v zásade nemohol odstrániť prieťahy, ktorých sa pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby dopustil okresný súd, ani svojím rozhodnutím napraviť následok tohto postupu okresného súdu. Prieťahy v rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby nie sú v priamej príčinnej súvislosti so zákonnosťou ďalšieho trvania väzby. Tento záver vyplýva z judikatúry ústavného súdu, podľa ktorej rozhodnutie o porušení ústavou garantovaných práv sťažovateľa v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe a jej ďalšom trvaní postupom všeobecného súdu samo osebe nezakladá nezákonnosť alebo neústavnosť rozhodnutí všeobecných súdov o väzbe, a preto nezakladá právomoc ústavného súdu zrušiť tieto rozhodnutia (IV. ÚS 374/2010, IV. ÚS 301/2010, II. ÚS 371/2010).

Z uvedeného dôvodu nemožno mať ústavnoprávne výhrady k posudzovaniu postupu krajského súdu, a preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru nerozhodnutím o všetkých alternatívnych návrhoch na nahradenie väzby

Z judikatúry ESLP k čl. 5 ods. 3 druhej vete dohovoru, ktorú ústavný súd zohľadňuje vo svojej judikatúre, vyplýva, že čl. 5 ods. 3 dohovoru síce nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby (I. ÚS 239/04, II. ÚS 38/05, II. ÚS 60/08).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv v tejto časti sťažnosti aj postupom a uznesením okresného súdu. V tejto časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu), pretože sťažovateľ mal k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorým sa mohol v konaní pred všeobecnými súdmi domáhať ochrany svojich práv a dosiahnuť tak odstránenie tých pochybení, ktoré namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Ústavný

súd má právomoc posúdiť namietané porušenie základných práv len vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu toho všeobecného súdu, ktorý v namietanom konaní rozhodoval v poslednom stupni a uplatnením svojej právomoci mohol odstrániť tie nedostatky v postupe a rozhodnutí súdu nižšieho stupňa, ktorých sa sťažovateľ v konaní pred ním domáhal.

Ústavný súd preto v tomto konaní posudzoval, či mohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu. Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť tým, že krajský súd nerozhodol o záruke danej jeho matkou, ktorú predložil okresnému súdu na hlavnom pojednávaní 23. júna 2011.

Krajský súd uznesením z 27. júla 2011 zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu z 23. júna 2011 v celom rozsahu, pretože zistil, že sťažnosť sťažovateľa je čiastočne opodstatnená v tej časti, v ktorej sťažovateľ namieta spôsob rozhodnutia okresného súdu o ponúknutých alternatívnych opatreniach na nahradenie väzby. Krajský súd konštatoval, že okresný súd rozhodol *„len o ponúknutom písomnom sľube a nezaoberal sa návrhom na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka. Naopak v písomnom vyhotovení prvostupňového rozhodnutia je okrem výroku o zamietnutí písomného sľubu obžalovaného zahrnutý aj výrok o neprijatí záruky danej matkou obžalovaného V. S. v súlade s ustanovením § 80 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Z uvedeného je zrejmé, že znenie výroku vyhotoveného uznesenia sa nezhoduje so znením výroku uznesenia, tak ako bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní a navyše súd pri svojom rozhodovaní opomenul zaoberať sa návrhom obžalovaného na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka.“*

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že krajský súd rozhodol svojvoľne, keď v skutočnosti jeho matka predložila záruku s úradne overeným podpisom (ktorej kópiu predložil v konaní pred ústavným súdom ako dôkaz č. 1) a okresný súd ju na hlavnom pojednávaní prevzal (s. 5 sťažnosti). Na tento účel navrhol vypočuť v konaní pred ústavným súdom svojho obhajcu (návrh na vykonanie dôkazu č. 2).

K tomuto návrhu ústavný súd uvádza, že v konaní podľa čl. 127 ústavy sa v zásade nevykonáva dokazovanie na preukázanie skutkového stavu, ale ústavný súd vychádza zo skutkových zistení, ktoré boli podkladom pre namietané rozhodnutia všeobecných súdov (§ 55 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd preto nemal dôvod zaoberať sa návrhom sťažovateľa na vykonanie dôkazu č. 2, ale vychádzal z obsahu predmetného spisu okresného súdu, a teda zo skutkového stavu, ktorý bol v čase rozhodovania okresného súdu a krajského súdu.

K sťažovateľom predloženému dôkazu č. 1 ústavný súd uvádza, že predložená kópia záruky preukazuje, že taký doklad bol vyhotovený, nepreukazuje však, že bol aj predložený v konaní pred okresným súdom, čo je v okolnostiach prípadu rozhodujúca skutočnosť. Sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu žiadny dôkaz o tom, že záruku podpísanú jeho matkou skutočne podal okresnému súdu na hlavnom pojednávaní 23. júna 2011. Naopak, proti tvrdeniu sťažovateľa svedčí obsah spisu tak, ako ho zistil ústavný súd. Tieto zistenia sú zhodné s obsahom stanoviska, ktoré predložil ústavnému súdu krajský súd.

Proti tvrdeniu sťažovateľa svedčí

- obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní z 23. júna 2011, na ktorom bol prítomný sťažovateľ aj jeho obhajca, kde nie je žiadna zmienka o záruke V. S.,
- výrok uznesenia okresného súdu z 23. júna 2011 tak, ako bol vyhlásený, ktorým okresný súd rozhodol, že žiadosť sťažovateľa zamietla a písomný sľub daný sťažovateľom neprijíma [okresný súd uviedol, že rozhodol podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom správne malo byť podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku],
- obsah podaní sťažovateľa doručených okresnému súdu 12. a 13. júla 2011, ktorými doplnil dôvody svojej sťažnosti a v ktorých uviedol, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti a o neprijatí písomného sľubu, a nenamietal, že okresný súd nerozhodol o záruke jeho matky, čo by svedčilo o tom, že záruka bola podaná, resp. nenamietal, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí záruky jeho matky, čo je argument, ktorý dodatočne tvrdí v konaní pred ústavným súdom (s. 24 stanoviska z 21. mája 2012),

- vyjadrenie sťažovateľa v podaní doručenom okresnému súdu 12. júla 2011, v ktorom uviedol, že okresný súd svojím postupom (keď ho neupovedomil, že o žiadosti bude rozhodovať na hlavnom pojednávaní 23. júna 2011) znemožnil, aby mohli byť prítomné osoby, ktoré mohli predložiť záruku podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Vychádzajúc z obsahu spisu a z vyjadrení okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd dospel k záveru, že tvrdenie sťažovateľa nie je dostatočne dôveryhodné, a preto nepovažuje za preukázané, že v súdnom konaní žiadal relevantným spôsobom nahradiť svoju väzbu zárukou dôveryhodnej osoby.

K argumentácii právneho zástupcu sťažovateľa vo vzťahu k možnosti opraviť uznesenie okresného súdu postupom podľa 174 Trestného poriadku (v spojení s § 180 Trestného poriadku, pozn.) ústavný súd uvádza, že nie je jeho úlohou v tomto konaní vyjadrovať sa k možnosti postupu podľa § 174 Trestného poriadku. Vzhľadom na odôvodnenie sťažnosti v tejto časti je pre rozhodnutie o nevyhovení sťažnosti postačujúce zistenie ústavného súdu, že sťažovateľove tvrdenia nezodpovedajú obsahu spisu, o ktorom ústavný súd nemá z hľadiska jeho úplnosti žiadne pochybnosti.

Krajský súd svojím rozhodnutím odstránil pochybenia, ktorých sa dopustil okresný súd nerozhodnutím o návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a vyhotovením uznesenia, ktoré nebolo v úplnej zhode s obsahom uznesenia, ako bolo vyhlásené. Ústavný súd považuje postup krajského súdu, keď v sťažnostnom konaní zrušil uznesenie okresného súdu v celom rozsahu a o žiadosti sťažovateľa o prepustenie väzby a nahradenie väzby sľubom, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka sám rozhodol, za postup, ktorým poskytol ochranu základnému právu sťažovateľa na osobnú slobodu, resp. právu na slobodu a bezpečnosť v súlade s ústavou a dohovorom. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti nevyhovел (bod 3 výroku tohto nálezu).

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru nedostatočným preskúmaním dôvodu väzby sťažovateľa

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 3 tohto nálezu) s poukazom na odôvodnenie týkajúce sa uznesenia okresného súdu v čl. III bode 2 odôvodnenia tohto nálezu. Ústavný súd preto v tejto časti posudzoval námietky sťažovateľa len vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu.

Pri posúdení tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (IV. ÚS 160/2011), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Okresný súd, reagujúc na námietky sťažovateľa k dôvodu väzby, poukázal v uznesení z 23. júna 2011 na tie časti spisu (úradné záznamy a písomné podania sťažovateľa), z ktorých vyplývajú skutočnosti, ktoré boli dôvodom na jeho vzatie do väzby, a dospel k záveru, že:

„... dôvody tzv. útekovej väzby v zmysle § 71 odsek 1 písmeno a) Trestného poriadku sú dané i naďalej. Podmienky na útekovú väzbu sú dané vtedy, ak možno dôvodne t. j. s rozumným stupňom pravdepodobnosti sa domnievať, že obvinený sa pokúsi vyhnúť trestným dôsledkom svojho konania spôsobom, ktorým by sa stal dočasne alebo trvale fyzicky nedostihnuteľným a teda aj nepostihnuteľným.

Nebezpečenstvo úteku, resp. obavy, že sa obvinený bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, resp. trestu vyplýva nielen z výšky hroziaceho trestu, ale aj zo skutočností a okolností, ktoré boli zistené už v štádiu rozhodovania o jeho vzatí do väzby.

Obžalovaný sa v mieste trvalého bydliska nezdržiaval, na základe rozhodnutia rodičov bol z tejto adresy odhlásený, podľa vlastného udania sa väčšinou času zdržiaval v Českej republike, kde mal mať rozbehnuté podnikateľské aktivity, avšak presnú adresu

udať nevedel, na adrese ktorú uviedol vyšetrovateľovi ako i na udaných telefónnych číslach sa nezdržiaval, a k týmto okolnostiam dôvodom pristúpil i ďalší opodstatnený dôvod a to reálna hrozba vysokého trestu v prípade uznania viny.“

Krajský súd v odôvodnení uznesenia z 27. júla 2011 najskôr uviedol dôvody rozhodnutia okresného súdu, priebeh konania o žiadosti sťažovateľa a námietky sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu predložené v jeho sťažnosti a jej doplneniach. Pri posudzovaní zákonnosti ďalšej väzby sťažovateľa krajský súd skúmal najskôr splnenie formálnych podmienok väzby a konštatoval, že z dôkazov, ktoré boli dosiaľ zadovážené, vyplýva, že trestné stíhanie je vedené dôvodne. K väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa krajský súd vyjadril najskôr vo všeobecnej rovine a následne skúmal, či sú splnené materiálne podmienky väzby sťažovateľa, aplikujúc vymedzenie uvedeného väzobného dôvodu na konkrétne skutočnosti týkajúce sa osoby sťažovateľa a zistené počas trestného konania. Krajský súd sa zaoberal aj opakovaným hodnotením tých skutočností, ktoré boli dôvodom na vzatie sťažovateľa do tzv. útekovej väzby, pretože sťažovateľ ich vo svojich žiadostiach a sťažnostiach opakovane spochybňuje, a to napriek tomu, že tieto námietky proti zákonnosti väzby už boli predmetom konania krajského súdu pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby a krajský súd už o nich právoplatne rozhodol.

Krajský súd v uznesení z 27. júla 2011 dospel k tomuto záveru:

„Krajský súd po dôslednom preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že nie je možné súhlasiť s dôvodmi sťažnosti obžalovaného spočívajúce v tvrdení, že jeho väzba a dôvody pre jej ďalšie trvanie nie sú podporené konkrétnymi skutočnosťami a dôvody väzby sú podľa jeho názoru postavené len na domnienkach a predpokladoch. Proti takýmto záverom svedčia mnohé listinné dôkazy, na ktoré odkazuje vo svojom uznesení aj súd prvého stupňa, svedčiace o tom, že obžalovaný sa naozaj v mieste svojho posledného trvalého pobytu dlhodobo nezdržoval, údaje získané od najbližších príbuzných svedčia o tom, že išlo o dobu 2 rokov, kontakty s rodičmi a bratom obžalovaný neudržiaval, nemali vedomosť, kde sa nachádza. Rovnako neúspešné boli pokusy orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť jeho prítomnosť predvolaním z iných adries, ktoré obžalovaný udal ako miesta, kde sa zdržuje. Zo spisového materiálu krajský súd zistil, že posledná zásielka, ktorú

obžalovaný pred rozhodnutím o vzatí do väzby prevzal je zo 17. 12. 2008 a všetky ďalšie pokusy o kontaktovanie obžalovaného na ním uvádzaných adresách boli neúspešné.

Vzhľadom na zistené konkrétne skutočnosti je možné v prípade obžalovaného V. S. tvrdiť, že dôvodom na jeho vzatie do väzby a neskôr jeho ponechanie vo väzbe nie je iba hrozba vysokým trestom v prípade uznania viny, tak ako na to poukazuje obžalovaný, ale v prvom rade konkrétne skutočnosti, ktoré aj bez hroziaceho vysokého trestu vzbudzujú obavu, že obžalovaný sa v prípade prepustenia z väzby na slobodu bude trestnému stíhaniu opätovne vyhýbať, tak ako tomu bolo v čase pred rozhodnutím o vzatí do väzby.“

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami sťažovateľa podstatnými pre posúdenie zákonnosti ďalšieho trvania jeho väzby, jednotlivé argumenty konfrontoval s konkrétnymi okolnosťami zistenými počas trestného konania a zadokumentovanými v spise a uviedol, ako hodnotil tieto zistenia. Takéto úvahy krajského súdu považuje ústavný súd za legitímne a logické, nevybočujúce so zákonného rámca, ktorým bol krajský súd pri rozhodovaní viazaný. Záver krajského súdu o trvaní dôvodu útekovvej väzby nemožno hodnotiť ako svojvoľný, z ústavného hľadiska je rozhodnutie krajského súdu primeraným spôsobom odôvodnené, a preto akceptovateľné a udržateľné. Krajský súd poskytol sťažovateľovi odpovede na jeho podstatné námietky a samotná skutočnosť, že sťažovateľ, pochopiteľne, inak hodnotí existenciu dôvodov na jeho väzobné stíhanie, nie je dostatočným dôvodom na to, aby ústavný súd zasahoval do rozhodovacej činnosti krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). Taktiež platí, že ak všeobecný súd dospeje k záveru, že prepustením obvineného na slobodu by mohlo byť zmarené alebo sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, taký záver nie je preskúmateľný ústavným súdom, ak inak nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov, ktoré upravujú také obmedzenie osobnej slobody, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 124/03).

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne aplikovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (m. m. III. ÚS 271/07).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiada, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 700 €, z toho 350 € žiadal uložiť zaplatiť okresnému súdu a rovnakú čiastku krajskému súdu, s odôvodnením, že rozhodnutie o porušení jeho základného práva nemá povahu dostatočnej satisfakcie, resp. v doplnení svojho vyjadrenia doručenom ústavnému súdu 5. júna 2012 upravil bod 4 navrhnutého výroku nálezu ústavného súdu takto: *„ak by ústavný súd rozhodol, že Krajský súd v Bratislave neporušil základné právo sťažovateľa, ale uznal by porušenie sťažovateľovho základného práva Okresným súdom Bratislava III. V takom prípade sťažovateľ žiada, aby Ústavný súd SR uložil povinnosť vyplatiť náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej výške Okresnému súdu Bratislava III.“*

Z čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže, ale nemusí finančné zadosťučinenie priznať. Pri rozhodovaní o tom, či finančné zadosťučinenie prizná, ústavný súd zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, osobitne intenzitu (závažnosť) porušenia ústavou garantovaných práv (porovnaj II. ÚS 161/09, II. ÚS 413/09) a v tejto súvislosti zvažuje, či je potrebné sťažovateľovi poskytnúť vyšší stupeň ochrany, nielen vysloviť porušenie týchto práv (m. m. IV. ÚS 210/04).

Ústavný súd, zohľadňujúc predovšetkým charakter a intenzitu porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 144/2010, skutočnosť, že okresný súd postupoval vo veci po doručení svojho rozhodnutia sťažovateľovi plynulo a urýchlene predložil krajskému súdu spis so sťažnosťou sťažovateľa proti rozhodnutiu o väzbe, ako aj so súčasne podanou sťažnosťou proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti a všetky doplnenia odôvodnenia týchto sťažností, následne bez odkladu doručil právoplatné rozhodnutie krajského súdu, a zohľadniac charakter a spôsob argumentácie sťažovateľa, ktorú ústavný súd, argumentujúc zisteným skutkovým stavom preukázaným dokumentáciou, mal k dispozícii, dospel k záveru, že v danom prípade bude dostatočným zadost'učinením pre sťažovateľa vyslovenie porušenia ním označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru, ako aj priznanie úhrady trov konania. Z uvedeného dôvodu ústavný súd žiadosti sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ tiež žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a prikázal mu, aby ho neodkladne prepustil z väzby na slobodu. Ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovel s poukazom na to, že tento návrh súvisel predovšetkým s jeho ďalšími výhradami voči postupu a rozhodovaniu okresného súdu a krajského súdu v jeho veci, s ktorými sa ústavný súd nestotožnil, a preto sťažnosti v tej časti nevyhovel (bod 3 tohto nálezu). Porušenie ústavou a dohovorom zaručených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní o jeho žiadosti v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe a jej ďalšom trvaní nezakladá nezákonnosť alebo neústavnosť uznesenia okresného súdu z 23. júna 2011 v spojení s uznesením krajského súdu z 27. júla 2011 (IV. ÚS 374/2010, II. ÚS 371/2010). Za daných okolností neprichádzalo do úvahy tomuto návrhu sťažovateľa vyhovieť (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. J. D., B. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní úhrady

trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2010, ktorá bola 741 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2011. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to v sume 247 € (za dva úkony právnej služby po 123,50 €), čo spolu s režijným paušálom (2 x 7,41 €) predstavuje celkovú sumu 261,82 €, ktorú zvýšil o 20 %, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 314,18 €. Za tretí úkon (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu a krajského súdu) vyčíslený sťažovateľom ústavný súd úhradu nepriznal, pretože ho nevyhodnotil ako úkon, ktorý by bol relevantný na rozhodnutie ústavného súdu.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku (bod 2 výroku tohto nálezu)].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2013